

Vásárlói száma az osztrák tartományokban, ideértve Magyarországot is, már is 8500.

Több kitüntetésnek tulajdonosa. Szállít minden irányban.

A cs. kir. orsz. szab. vászon- és asztal-készületek gyári raktára:

Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eck-Gewölbe.

Tessék mindent elolvasni!

A bel- s külföldön tetemes szállítási végett ismeretes

„KAROLY főherceghez” czimzett

FOGL E-féle vászon- s kész fehéreneműek gyári-raktára:

Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eckgewölbe der Himmelfortgasse, a t. cz. vidéki közönségnek rendkívüli alkalmat nyújt a legnezebb gyári készítmények, hasonlíthatlan s a szakértők előtt a bámulásig olcsó áronki bevásárlására.

Levélbeli megkeresésre, a pénzüsszeg beküldése, vasuti- vagy postai utánvét mellett a megrendelt tárgyak bárhová elküldetnek.

Jótállás mellett s legújabbán ismét tetemesen leszállított árakért kaphatók:

Rumburgi vászon férfi-ingek: (a nyakbőség megkivántatik) 1 1/2, 2, 3, 4, 5 ftig a legfinomabbak.

Rumburgi vászon női-ingek: (a nyakbőség megkivántatik) 1 1/2, 2, 3, 4, 5 ftig a legfinomabbak.

Női korsebek finom perkből 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2 ftig; batiz-perkből, gazdag himzéssel 4-5 ftig.

Férfi gatyák 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr. — 3 ftig a legfinomabbak (magyar, német s francia szabásnak).

30 rőf szines ágynemű 7, 8, 9, 10, 12 ftig a legjobbak.

Nyak-gallérok urak számára, tucatzta 2, 2 1/2, 3 1/2, 4 ftig a legfinomabbak.

1 tucatzta czérna férfi-harisnya a legfinomabbak s legjobb minőségűek 4, 5, 6 s 8 ftig (fehér s szinesek).

12 db. vászon zsebkendő 1 ft. 50 kr., 2 ft.; nagybzszerűek 2 ft. 50 kr.; szinesek, valamint fehér czérna batiz-zsebkendők 3 ft. 50 kr., 5, 7, 9 ftig a legfinomabbak.

12 db. török-kendő- vagy asztalkendő 5, 6, 7 ft. 50 kr. — 9 ftig a legfinomabb damasz.

30 rőf kézi fonalvaszon fehérített vagy fehérítetlen kettős czérnavászon 7 ft. 50 kr., 9 ft. 50 kr., 11, 13, 15, 18 ftig a legszebbek.

40-42 rőf kifűdő vászon (ágyneműre vagy 12 db. női ingre) 14, 15, 18, 22, 24 ftig a legszebbek.

50-54 rőf legjobbféle rumburgi vagy hollandi vászon (kézi fonat 1/4 széles) 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60 ftig.

Orosz vászon testgyakorlók számára vagy férfi nyári öltönyökre, rófe 25, 30, 35, 40, 50, 60 krig.

Ingek, melyek a testhez nem jól állanak, visszavetnek. 50 forintnyi bevásárlásnál 12 db. asztalkendő ingyért adatik.

A levelek képén An die Leinen- und Wäschefabrik Wien, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eckgewölbe der Himmelfortgasse, „zum ERZHERZOG KARL.“

A ROB-LAFECTEUR

Francia-, Osztrák-, Oroszország- és Belgiumban egyedül elismert tulajdonságairól kellő felvilágosítást nyújt a minden könyvárúsnál és ügynököknél kapható ily című irpírat: „Brochure über die vegetabilische Heilmethode des Dr. Boyveau-Lafecteur.“

A Rob-Lafecteur, melynek hatátsága csaknem évszázad óta el van ismerve — vértisztító növényi szörp, mert könnyen emészthető és izlésre nézve igen kellemes. Ezen Rob a borbetegek, valamint általában a megrongált nedvek és vér által előidézett bajok gyógyítására, minden ország legelső orvosai által a legjobban ajánlatik.

A szárczagyökérből készült hashajtó szörpöt (Syrup Sassaaparilla) stb. messze fölülmúlja, s egyszerűsággal helyettesíti a balmajólat (Leberthran), az anticorbuticus szörpöt, valamint a hamiblagot is (Jod-Kalium).

E vértisztító növényi szörp csak akkor valódi, ha ezen aláírással van ellátva: „Girandeau de St. Gervais.“ Alaposan és rövid idő alatt minden egyéb merkurialis anyagok használata nélkül gyógyít újabb és elővült ragályos nyavalyákat.

Kapható PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál a király-utczában 7. sz. BUDÁN: Bakats L. V. udvari gyógyszerészében. TEMESVÁROTT: Pecher J. E.

A központi raktár létezik Párisban, dr. Girandeau de St. Gervais-nél, rue Richer, Nro 12. — Hamisítatok ellen óvás fétetik. Minden előforduló esetekben a szalg elkérendő, melylyel a dugasz borítva van, és melyen az aláírás: Girandeau St. Gervais található. 1729 (7-12)

Cs. kir. kizár. szabad.

ÉLET-ITAL,

gyógyerővel bíró hatásos növényanyagokból készített, s jeles orvos urak által elemeltetve, valamint egyéb hiteles előkelő egyének elismerése szerint, főképp a mostani egészségtelen korszakban ajánlatos: hideglelés, emésztésihiány, bél- és gyomorgöres, epeinger, hányás, sőt

a CHOLERA ellen is eredménynyel használtatik.

Ára egy nagyobb üvegnek . . . 80 kr.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van, bizományosaink névsoraival.

NUMVÁRI WERTHER FRIGYES,

Életital- és sósborszesz-gyárának irodája és főraktára Pesten, országot 25-ik sz., a muzeum átellenében.

1801 (2-2)

Az általában jónak elismert valódi s egészen frissen érkezett

SCHNEEBERGI NÖVÉNY-ALLOP

mell- s tüdőbetegek számára,

továbbá: rekedtség, nátház, ingerköhögés, mellszorongás, elnyálkásodás, torokgyulladások s nehéz légzés ellen, — mindenkor friss minőségben kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál a király-utczában, — dr. Wagner D. gyógyszerésznél a vaczi-uton, — Thalmyer A. és társa, — Oszetszky F., — Schirk J., — és Gerhardt A. uraknál.

BUDÁN: Schwarzmeier J. gyógyszerész úrnál.

Körmöczön: Draskóczy gy. Karolyfehérvár: Fischer E. Kubinban: Stojánovics. Kun-Sz.-Miklós: Stoits A. Lugoson: Arnold J. Medián: Breiner K. Mosonban: Pranter J. gysz. Miskolczon: Spuller J. Mitrovicz: Krestonoshics A. Mohács: Pyrker Gyula gy. Marosvásárhely: Jeney gy. Munkács: Gröttler L. Mohács: Kögel D. Nagybányán: Horacek J. Nyészi: Fuchs J. Nyitra: dr. Láng E. Nyiregyháza: Hönisch Ede gy. Nagy-Becskereken: Nedelkovic és Haidegger. Nagy-Kanizsan: Welisch és Lovack gy. gysz. Nagy-Károly: Schöberl C. Nagy-Kikín: Komka A. J. Nagyváradon: Janky A. Nagyszombatban: Pantot-schek R. gy. gysz. Orosházán: Vangyel M. Pancsován: Graff gysz. Pécsen: Kunz Nándor. Pöcsent: Balogh gy. gysz. Putnokban: Szepessy gysz. Pozsonyban: Schneeberger és Dussli gy. gysz. Rosnyón: Posch J. gysz. Rimaszombat: Hamalár gy. gysz. Ruzsán: Milutinovitz S. Rákason: Boromi K. gysz. Szászváros: Sándor R. gy. Szabadkán: Hofbauer L-gy.

S.-Sz.-Györgyön: Ötvös P. gy. gysz. Sopron: Voga és Rupp-recht. S.-A.-Ujhelyen: Deutsch J. Sasvár: Mücke A. gy. Segesvár: Misselbacher J. Serajevóban: Gyuleka N.G. Sziszekén: Kubányi F. Szombathelyen: Mitter-mayer gy. gysz. Szekesfehérvár: Say R. gy. gysz. Sikkóson: Nyers S. gysz. Szathmaron: Juracko D. Szent-Miklóson: Haluscka P. gy. gysz. Szarvason: Réthy V. Szentesein: Eissdorfer G. gy. és Prohaska Gyula.

Temesvár: Kraul és Roth gy. gysz. Tokajban: Krützer A. gy. Tordán: Welits és Wolf. Tatán: Nieritz F. gysz. Török-Szent-Miklós: Pilloz M. Trencsenben: Simon A. gy. Ungvárt: Telendy gysz. és özv. Benesch P. Ujvidéken: Schreiber F. Varann: Eliazr gysz. Veszprém: Fremmel. Vácson: Tragor A. Varazsdon: Halter gysz. Vercezen: Herzog gysz. Zimony: Tórnovics és fia. Zalatnán: Mágay Gyula. Zombor: Stein fia Márk. Zsambokré: Neumann M. Zentán: Wuits testvéreknél.

Egy üveg ára forint 26 krajczár. 1791 (2-6)

Ugyanezen bizományos uraknál kapható:

Legjobbfele Dorsch-májolaj, valódi gyógyszer, Lobry és Parton-tól Utrechtben, a skrofulák s borkütegek sat. gyógyítására. Egy üveg ára 1 ft.

Stiriai Stub-havasi-növény-nedvi mell- s tüdőbetegek számára. Egy üveg ára 87 kr.

HELUNGKIANG arabiai s ázsiai állat-, gyógy- és táp-pora, a magas kir. porosz kormány által engedélyezett s ő fellege a porosz király udvari istállójában, valamint a legtöbb gazdasági igazgatóságoknál a legjobb sikerrel használva egyszerűsággal a legjobbnak elismert övezet marhabetegségek ellen. Mustra- és védmarkál törvényesen biztosítva. Egy kis csomag ára 40 kr., nagy csomagé 80 kr.

Block-féle megpróbált folyadék a lovak számára. Kifűdő mosó-szer, mely nemcsak az egészséges, hanem a beteg lovaknál is, az ivhű, köszvény, körmögyulladás, az inak kiszáradása, ficomadások, az iga s nyereg által okozott sérülések esetében a legmeglepőbb sikerrel használatik. Egy üveg ára 1 ft. 40 kr.

Főraktár BITTNER GYULA gyógyszerésznél Gloggnitzban.

Biztos és gyors kiirtása a patkányok s egereknek, egy es. kir. kizár. szab. patkány- s egérszűrtő szer által gyertya formában. Egy darab ára 50 kr. a. é. F) 1810 (3-17)

Valódi minőségben kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik sz. a., továbbá:

N.-Becskerek: Nedelkovits. — Csáktornyan: Kárász A. — Eperjesen: Zsembery J. — Jassenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wünsch F. — Kolozsvárt: Wolf J. — Pozsonyban: Scherz Fülöp. — Sopronban: Pachhofer, — Soborsán: Franke A. Varazsdon: Halter D. F., — Verőczén: Bécs J. K. uraknál.

Pest, október 14-én 1866.

Előzetes főttelek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábozott poit sor ára, vagy annak helye egyszeri iktatásnál 10 krba; háromszori vagy többszori iktatásnál csak 7 krba számítottak. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppellik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden iktatás után 30 ujkr.

Hajnik Károly.

(1806-1866.)

Hajnik Károly, kinek halálát nehány héttel ezelőtt jelentettük, hazánk alkotmányos életének történetében egy közelméresre méltó, nevezetes helyet foglalt el.

Magyarországon, a kifejtett alkotmányos élet daczára, a nyilvánosság terjesztésére évek során keresztül igen kevés történt. Az országgyűlés tárgyalásairól a cenzura nyomása alatt álló hírlapok csak igen rövid és száraz tudósításokat közölhettek, s a történelem számára csupán a jegyzőkönyvek és hiányos foljegyzések maradhettek fenn. Hiányzott a főszerző — a gyorsírás, melynek fontosságáról egy híres angol író következőleg nyilatkozik: „Ha mindaz, mit a gyorsírók a sajtó utján a szónokok ajkairól, a lelkesedéstől még melegen nyujtanak a közönségnek, csak egy hétig megszűnnek, országunk politikai történetében egy üres lap támadna, a közvéleménynek egyik leghatásosabb rugója hiányozna, és csak akkor érzene s láthatná be a nemzet, mily fontos befolyást gyakorol e művészet nyilvános életünk összes ügyeire.“

E nevezetes eszközt nálunk is meghonosítani, tüzte ki életfeladatául Hajnik s törhetlen és önzetelen buzgalma, s fáradhatlan munkássága által célját el is érte. Neki köszönhetjük, hogy ma már van magyar stenographia s hogy e tekintetben sem állunk többé a művelt külföld mögött. Hajnik Károly 1806. decz. 10-kén Pozsonyban született. — Atyja, Pál, előbb pozsonyi, később magyar k. egyetemi jogtanár volt; anyja Markovics Antonia, Markovics Mátyás ismeretes jogtudós leánya. Tanulmányait a pesti kegyesrendi gymnaziumban (1815-1821) és utóbb az egyetemén végezte (1821-1826). Az ügyvédvizsga letétele után Temesmegyében lett aljegyző. 1832-ben a pozsonyi országgyűlésen lépett föl mint pályatörő, első magyar gyorsíró, s azóta a jelen 1866-ik évig ő szerkesztette valamennyi magyarországi és

erdélyi országgyűlés gyorsírási naplóját. Eleinte kevés pártolásban részesülve, csak egyedül s csaknem egészen jutalom nélkül végezte a fárasztó munkát, de ügyszeretete nem lankadt, fővágya és célja levén, nálunk is meghonosítani a nyilvánosság terjesztésének e hatalmas eszközét.

Hosszas és fáradhatlan működésének érdemeit a következő vázlatos sorozat eléggé kitünteti. — Az 1837-ki pozsonyi országgyűlésen a kerületi ülések Naplójának szerkesztője volt.

Hajnik Károly.

Az Erdélyi Napló megkezdésére az 1837-ki kolozsvári országgyűlés alatt b. Wesselenyi Miklósnál tartott tanácskozásmányban tett indítványt, mi az ellenzéki párt részéről élnék helyesléssel lön fogadva. Ennek szerkesztését díj nélkül, csupán hazafias indulatból vezette. Az 1839-ki pozsonyi országgyűlés fo-

lyama alatt Hajnik eszközésével s ügyessége és lelkesége által alapított meg a Földeni Napló is, melynek, mint akkor egyedüli ki-képzett gyorsíró, valóságos szerkesztője volt, és aránylag csekély díjért a majdnem naponként tartott ülések minden beszédét leírta és szerkesztette.

Nemsokára azonban fölébredt a részvét az ügy iránt, s annak fontossága kellő méltánylásra talált. A felső táblán többek közt hathatósan fölszólt a gyorsírási ügyében gr. Batthyány Lajos, kinek aztán egyideig

Hajnik magántitoknokja is volt. A földeni ellenzék a gyorsírási előmozdítása végett egyletet is alapított, s jutalmakat tűzött ki. A haladó párt József főherceg nádor utján folyvást sürgette Hajnik országos gyorsíróvá nevezetését. Ugyanezt több megye is utasításba adta, nevezetesen Zalában Deák Ferencz tevé azon indítványt, hogy a gyorsírási, különösen pedig Hajnik Károly mint annak honunkban megalapítója, országos pártolás alá vétessék, s ez indítvány elfogadtatván, támogatására az ország valamennyi megyéi föl lettek szólítva. Az országos gyorsíró állomásának elnyerésére csakugyan mind József nádor, mind az akkori udvari főkanzellár, gróf Majláth Antal, reményt nyujtottak, — de e hivatal rendszeresítése évről évre elhalasztott.

Hajnikot nemcsak a nyilvánosság terjesztése körül szerzett érdeme, hanem sokoldalú ismeretei, bő tapasztalása, valamint finom, művelt modora általában kedvelt egyéniséggé tették s az ellenzéki párt összehíveteleiben, s az országgyűlési köröknek mindig szívesen látott, sőt keresett vendége volt.

Az 1841-ki erdélyi országgyűlésre az országos elnök b. Kemény Ferencz által hivatott meg az Országos Napló szerkesztésére.

Az 1844-iki magyar országgyűlésen József nádor egyenes meghagyása folytán

szerveztette mind a két Tábla naplóját, és mint még akkoriban is egyetlen egy kiképzett magyar gyorsíró, minden ílést elejétől fogva végig sajátkezűleg volt kénytelen jegyezni és társainak lediktálni.

Az 1847/8-iki erdélyi országgyűlésre az akkori erdélyi kancellár, b. Jósika Sámuel által hivatott fel az Országos Napló szerkesztésének elvállalására, a mit szokott buzgóságával teljesített.

Az 1847/8-iki történeti nevezetességű pozsonyi országgyűlés alatt szintén ő vitte a Napló szerkesztését.

Jelen volt az 1848-iki erdélyi rövid országgyűlés s neki jutott a szerencse, hogy — távirtda, sőt Erdély felé még vasut sem létezőnk akkor — ő hozta meg Pestre az unió kimondásának hírére. Ugyanez év tavaszán még egyszer mint miniszteri biztos járt Erdélyben, Klapkával és Gál Sándor ezredessel a székellyöldre küldetvén.

A megalakult első magyar miniszterium által végre állandó országos gyorsírósi főnökké nevezetett ki s több ízben politikai küldetésekkel is megbízott. A júliusban megnyílt 1848-iki pesti nemzeti gyűlésen a Naplók és Országgyűlési Irományok szerkesztette és adta ki, s a magyar kormány hírlapja, a „Közöny“ számára több társával az országgyűlési tudósításokat készítte.

A forradalom után az alkotmányos élet megszüntével, Hajnik is elesett pályájától. Azonban kora ifjúságától hozzá lévén szokva, hogy önmunkássága által tartsa fenn magát, nem vonakodott eddigi czéljától teljesen elütő életpályára lépni, s az előhaladt koru férfi több évig mint segéd egy pesti könyvkereskedésben foglalkozott.

Majd az irodalomban nyílt számára, tehetségeinek megfelelő működési tér. Heckenast Gusztáv fölhívása folytán több, igen elterjedt népies vállalat szerkesztését vezette. Hajnik szerkesztett 30 kötetet a maga idejében annyira kedvelt „Vasárnapi Könyvtár“-ból, továbbá a „Hirmondó“ s ujabban a „Képes Ujság“ című néplapokat. „Visszaemlékezések“ cím alatt egy füzet is jelent meg tőle, mely az országgyűlések korából sok érdekes apró adatot tartalmaz.

1857-ben a Heckenast Gusztáv által kiadott „Magyar Sajtó“ felelős szerkesztője lett, s e politikai lap 1862. végeig az ő neve alatt jelent meg. Ez idő alatt a lap vezetésében több kitűnő publicisták vett részt, de hogy hazafias irányát folyvást megtartotta, s a legnehezebb napokban is annyi tapintattal volt vive, ezért Hajnikot elismerés illeti.

Midőn az alkotmányos élet 1861-ben rövid időre főlépett, Hajnik becses szolgálatai a gyűlésekben ismét igénybe lőnek véve. Jelen volt s jegyezte a tárgyalásokat az esztergomi konferencián, a magánjogi viszonyok rendezése ügyében tartott országgyűlési értekezleten, s aprílban az országgyűlés megnyitásával ismét elfoglalta régi helyét, mint a gyorsíróda főnöke. Fárastó és gyakran éjeleit is igénybe vevő hivatala mellett, az országgyűlés alatt a „Magyar Sajtó“ országgyűlési tudósításait is ő írta.

Ez év végén gyöngékedése miatt nyugalmat ohajta, a Balaton mellékére, a kies Badacony tájára költözött. Mint a szabad természet kedvelője élt itt magányában 1865-ig, midőn ismét visszatért Pestre, s nemsokára meghívást nyert a november 19-re összehívott kolozsvári országgyűlésre. Ez volt a 11-ik országgyűlés, melyen működött, de egyszersmind utolsó is. A decemberben megnyílt pesti országgyűlésen a régi alkotmányos bajnokok hiába keresték szemekkel szokott helyén elválhatlan társukat, kinek hajszálai az övékkel együtt

ösültek meg. Az országgyűlési iroda ügyeit intéző bizottmány ezáltal megelégedkezett a magyar gyorsíró érdemű bajnokáról s évtizedek óta híven betöltött helyét újabb erőkkel töltötte be, a nélkül, hogy a régi érdemek bármilyen méltatása eszébe jutott volna. E váratlan mellőzés érdekeny hatott Hajnik Károly különben is igen fogékony kedélyére.

Hajnik az erdélyi országgyűlésről viszszerkezve, nemsokára sorvasztó betegségbe esett, s több hónapi szenvedés után 1866. szept. 25-kén Budán elhunyt. Hamvai a budavári temetőben nyugszanak. — A ki Magyarország újabbkori közéletének okmányait olvasgatja, lehetetlen, hogy egyszersmind meg ne emlékezzék azon szerény igényű, de ép oly nemes, fáradszónak buzgalmu munkásról is, ki történetünk amaz élő tanujeléről elmondhatja: „Et quorum pars magna fui!“

Elegia.

Gyulai Pálnak. — neje halálára.
(† szept. 10. 1866.)

Vártam, várunk kell; hideg a szó: sért, ha vigasztal.
Késsenek inkább, mint bánatsanak e soraim.
Egykor rejtély volt a halál nekem is; de azóta:
Oh a fájdalom! — vajha ne! — ismerem én.
Majd egy oroszán, prédáját szétlépve, ihogve,
S rája behuny szemmel, mintha aludna,
pihen.

Jaj, ha vigyázatlan nezzszel fölkelte a fekvőt,
Rémülten fognád érzeni körme dühét.
Majd csecsemő az a fájdalom, a mely sirva elalszik,
S álmaikat egy angyal lopva, mosolyba szövi.
Ujra sir, újra mosolyg, elalél majd, izmosodik

Együtt nő velünk fel — vagy a sirba alá.
Vagy szent őrzőj,*) titkát nem is érti halandó,
Tördel szót, eszmét, Aeoli hárfá gyanánt.
Forgó szem, tajtékzó ajk, égnek meredő haj,
Rémként jár köztünk, jobb ha előre kitérsz.
Máskor egy égi sugár, a hívő lelkek diadalma:
Istennek ránk tett uja, emel, ha aláz.
Összeszöven más pályánkat a csillagokéval,
Némán olvad fel szent megadásba szívünk! ...
Ámde idő kell ahhoz még; nyílt sebbe az első
Balsamcseppet egyéb önti-e mint — az idő?
Jó majd a bölcsész, jó tündérszörnyen a muza,
Jó a menyországnak drága szülötte, a hit:
E szent háromság szerető kebelébe fogad; de
Utat előtök más törhet-e, mint az idő?
Oh! az idő hatalom, szelíden von port a sírokat,
Majd gyeget és rezgő harmatot, éji homályt,
Ujra kelő napokat, hőleplet, s újra tavaszt, és
Ujra madárdalt, új harmatot, illatözönt.
Jótékony hatalom; maga Isten utján, te a legfőbb,
A mi előtt elmém meghajol, áldalak én.
Ellenségnek néz, még fájdalomában, az özvegy,
Féltékeny volt rád mindig, a hű szerető:
Mert elnyel szíved, mint a mély tenger, az évek

Apró hullámit, bánatit és örömit.
Tegnap még ölelő karok, édes csók, az egymást
Értő szíveknek hé dobogása; ma már?
Megmerevült tagok, és beesett szemek, és le-
csukódott

Szűj, s a koporsó lesz már nyoszolója neki.
Szótlannul állnak meg, kővé dermedve barátai,
Almodom-e? egymást kérni merengve szemök.
Gyül az alatt a nép, egy sir, más bámul, a templom

Tornyai, és a szívek mélyibe tűz a harang.
Vajh, ki feledné azt! Már jönnek, már kiviszik,
már

Nem többé a miénk: föld veszi — ég viszi el.
Sirjatok oh árvák! egy földdarab a ti anyátok.
S egy őrszellem, a mely áldva tekint le reánk.
A levegőbe van, a mindenség röpke paránya;
Látunk nem lehet őt; sejtini ohajta igen!
Hogyha szülő húnny el: természet rende; a
mely sirt

Bár gyászban zokogó magzati környezik is.
Drága szülőt ment el? fordított a sora; ámde
Gyermeknek gyermek, végre betölti helyét.

*) A régiek az örületet istentől ihletettnek, szentnek tartották.

Agy ha barát? — nem rég siratám meg, vajha követném!

Egy köteléknek több vonza a tulra szívem.
Fáj a halál mindig; legfájdóbb: hogyha a hitves
Lelkünk jobb fele száll a kora sirba előbb.
Ah! de miért is kell ennek megenni: az egyik
A másikba ha él, halva miért ne legyen? ...
Egymást éri a gyász. Csak imént *Fáy Gusztai*
feküdt el!)

Atyjához, kinek ő éltiben, angyala volt.
Egressy! vankosodul tettük koszoruidat, együtt
Gyujtottunk fáklyát még kora sírod előtt.
Harcban a hős, pap az oltárnál nem halna
dicsőben:

Teljes fényében szállt le ragyogva napod. *)
Hű *Klauzál!* az ígéretnek földét te se láttad,
Melybe a nép egyik bölcs vezetője valál.
Féltéken közelit muszám a te érdemeidhez:
Egy halás nemzet könnyezi, áldja neved. *)
S te, ki a Kisfaludyk, s mi Petőfink láncszeme
voltál,

S vállidon egy új kort hordasz előbbre:
Czuczor! *)
Nemde Vörösmartyd, meg Révay, Dayka, Kazinczy
Kölcsey, Bajza, Vitéz, s Berzsenyi szelleme
hitt?!

S szóljak a *Pulszky-család* gyászáról? — egy
haza ennyit,
Ennyit egy embererő megbír-e, oh nagy
egék?!

S még nem elég a csapás; a sors, mely Benned
a honfit
Sujtja, az embert is sujtja: a férjét, atyát.
Együtt hozza a hir még *Róssahegy* éke lehunytát.
Csillaghullás van? nyitva az ég kapuja? ...
Éjszaka lesz már a földön? nemtől kiszállnak?
Árván néz szűryel könybe borulva szemünk!
Meghal az ember már bennünk; hát — éljen a
honfi!

Büszke cselekvőség von kebelünkre azélt.
Most már minden nyíl, elmondhasd, róla le-
pattan;
Daemoni tüzzel kél harcra a férfi-erő.
Egy nagy mult néz ránk; néz, fátyol alatt, a
jövő, s int;

Hogy rövid életidőnk tartama nem a miénk.
Szébb haza kell minekünk; minekünk, vagy
gyermekünknek;
Romjainkon lépjen végdiadalra ügyünk.
Győznünk kell, nem csak vassal; szellemmel;
erővel,

Eszméssel: vagy elől küzdve, elesni nekünk.
Mit megőseoltak költőink, teljesedésbe
Menjen már, addig: nincs pihenésre időnk! ...
S majd ha viszlonlájuk ránk váró kedveseinket,
Büszkén foghassunk Elysiumba*) kezét.

Zichy Antal.

Kirándulás a Niagara-zuhataghoz.

(Eredeti közlemény a „Vasárnapi Ujság“ számára.)

Irtá László Károly, New-Yorkban.

(Elindulás New-Yorkból. A hudsoni panoráma. Makk ezredes és tábornok mint tanár. Grehenek György magyar és amerikai honvéd sirtja. Az onondagai sóforrások.)

A jelen év elején egy, állítólag Philadelphiából irt levél járta be az európai lapokat, mely azon feltűnő hirt hozta, hogy a világhírű niagarai zuhatag megszünt nevezetességgel lenni, hogy az többé jóformán nem is létezik. Midőn e hirt többi között a „Vasárnapi Ujság“-ban is olvastam, elálmélkodtam, hogy akad közlő, ki oly elferdítésben, hazudásban, a bizalmas olvasók elámitásában keresi s találja kedvét. Azt tudtam, hogy a Niagara-zuhatag el nem tűnt s hogy az épen oly egyszerű világcso-da most is, mint volt, midőn ezelőtt tíz évvel láttam; de mégis, hogy azt jelen állapotában híven írhassem le, elhatároztam, oda egy kirándulást tenni; s azért június 2-kán reggel 7³/₄-kor New-Yorkból egy pompás és kényelmes nagy gőzönsőn a Hudson folyón indultam fel Albanyba, mely New-Yorktól 150 angol mérföld (mintegy 4¹/₂ a. mfl. tesz egy német mérföldet). Vi-

*) April 19.
*) Jul. 30-án a szinpadon.
*) Aug. 3.
*) Szept. 9.
*) Pulszkyné, s gyermekei Henriette, és Gábor † szept. első felében.

telber csak egy dollár. Ha reggeliz és ebédel az ember, azért mindegyikért fizet egy-egy dollárt. Az idő hűvös, de különben kellemes volt.

A Hudson-folyó nevét vette Hudson Henrikől. Ez az első fehér ember volt, ki azon földet 1607-ben. Nevezetes ezen folyó arról is, hogy Fulton Róbert, a gőzerő fölfedezője, ezen a folyón tette 1808-ban gőzhajócskájával az első kísérletet. Ezen folyó szélessége Albany-n alól 300—900 lépés, kivéve egy-két angol mérföldnyi hosszú részt, New-Yorktól 30 a. mérföldnyire, hol a víz 4¹/₂ a. mfl. széles. A folyó egész hossza mintegy 300 a. mfl. Ebből New-Yorktól fel 117 a. mfl. a nagy tengeri kereskedőhajók-nak is elég mély, de ezenfölül Troy-ig (166 a. mfl. New-Yorktól) csak oly hajók mehetnek, melyek 6—8 lábnál mélyebben nem merülnek, mert Albany felé a víz mélye csekély és kanyargó, s ezt is hajókázhat karban csak mérnöki ügyességgel s nagy költéssel tarthatják nyáron; de ezt nem kellélt, mert az északi, északnyugati s kanadai nagy jelentőségű termékeknek — melyek az Erie-csatornán jönnek ezen folyóba Albany-n alól — az utat nyitva kell tartani.

A világon hányódásban sok gyönyörű vidéket láttam, ezek közt az utazók által legszebbnek tartott Bosphorus tengersizorost; de a hudson-i panoráma azt szépségben föllümulja, mert azonkívül, a mit az ember a Bosphorusban láthat, itt láthatja az előre haladó, mondhatni előjáró, amerikai talalós ész, szorgalom, jó izlés és gazdagság meglepő tanuit. A mindkét parton sűrűn levő virágzó faluk és városok, a parton húzóó vasuton a csaknem egymást kergető utas- és roppant hosszú tehervonatok; a nagy gőzgyárak s kereskedői kirakó térek és nagy raktárak, a partokat összekötő gőzkompok, a számtalan fel s alá uszáló vitorlás és gőzhajók s a sok vontató gőzöskék, melyek mindegyike 6—12 terhelt nagy csatornahajót vontat le New-Yorkba: mindezek s más egyebek tudatják az álmétköző utazóval, hogy nem a természeti szépség és gazdagság közepett henylő törökök között van, hanem még a természeti szépséget és gazdagságot is nevelő szorgalmas és gazdag észak-amerikaiak között.

New-Yorktól 42 a. mérföldre a Hudson balpartján, a legregegyesebb helyen fekszik *Peekskill* falu, mely az amerikaiak előtt a függetlenség háboru idejéből több dologról nevezetes; a magyarokra nézve csak azon nevezetességgel bír, hogy az itt levő magán katonai iskola hat tanítója közül az egyik a magyar tüzér-ezredes és é-amerikai egyesült-állami tábornok, a derék *Makk József*, ki — örömmel mondhatom — jó fizetéssel és egészséggel bír, s nagy reménye van még hazájának szolgálhatni.

New-Yorktól 51 a. mfl. a jobb parton van *West-Point*, hol a panoráma talán a legszébb. Itt van az Egyesült-Államok katonai akademiája. Midőn itt elhaladtunk, minden utas önkénytelenül, búskomoly és tiszteletteljes érzéssel nézett fel a magas sziklapart-ról messzire néző nemzeti intézet szilárd épületeire, melyek gyászba voltak öltöztetve, mert épen az azelőtti napon (június 1-jén) tették ott végnegyulomra az Egyesült-Államok agg hőst, Mexikó hódítóját, Scott Winefield tábornagyot.

Délután 5 órakor *Albany*-hoz értünk. A 150 a. mfl.nyi utat 9¹/₄ óra alatt tettük meg és így egy óra alatt befutottunk 16 a. mfl. ter; de ha tekintjük azt, hogy 6—8 helyen megállottunk s hogy Albany felé a víz sekélyesége, keskenysége és kanyargósága miatt sokszor igen vigyázva s lassan haladtunk, elhiszem, hogy a hajó képes 20 angol

mfl. ter, azaz 4¹/₂ német mfl. ter futni órán-kint, mint azt a gépésztől értem.

Albany a státus fővárosa. Itt semmi időt nem töltöttem, hanem a vasuton *Schenectady*-be mentem, hol a másnapot, a vasárnapot töltöttem, azért hogy b. e. *Grehenek* György honfitársam s barátom sírját megnézzem és hátrahagyott holmija után tudakozódjam. Ott nyugszik ő idegen hantok alatt, kit a szülőföldjeérti számos csatában a golyó megkímélt, hogy fogadott honáért is harcolhasson s azért meghalhasson. Ott nyugszik ő egy nagyszerűen tervezett, aranyok szép temetőben, a város által az utóbbi örökké emlékezetes és dicső harcban elesett polgárai számára választott helyen, egy csinosan felhantolt és gyepelelt sírban, hol a város számukra közös emléket szándékozik emelni.

Schenectady-ből június 4-kén utamat a Niagara felé folytattam a new-yorki központi vasuton, mely a vele együtt futó nagy Erie-csatornát hol alul, hol fölül metszi át több helyen; de *Syracuse*-ban néhány napra megállottam, hogy ottani, rég nem látott ismerőseimet fölkeressem. Az itt töltött négy nap alatt meglátogattam az itteni híres és nagyszerű só-készítő műveket, melyeknek leírását, nem késtem, eléggé érdekesnek fogja ön találni, hogy nekem megbocsásson azért, hogy a niagarai világcso-daróli hallás vágyát még egy kissé várakozásban tartom s türelmét sarczalom. No de hiszen ön hírlapszerkesztő s azért tudom, hogy türelemmel bír.

Syracuse az Onondaga-völgyben s annak oldalain terül el, s egy ez azon észak-amerikai városok közül, melyek mintegy varázshatalom s intés által tüntek elő s csodás sebességgel nőttek nagygyá. *Syracuse* helyén 1820-ban még csak 3 bolt, két kocsmas 250 lakos volt szétszórt apró deszkaházakban. De az Erie-csatorna ez évben Albany-nál eddig elkészült s ennek következtében a lakosok kezdtek ide tódulni, s 1830-ban azoknak száma 2566 volt; 1840-ben 6500; 1850-ben 22,271; 1855-ben 25,256 s most több 32 ezernél. — *Syracuse* egyesült a vele szomszéd falucskákkal: Geddesel, Salinával s Liverpoollal, melyek mind az Onondaga-tó partján fekszenek. *Onondaga* eredeti indián szó; jelentése: „mocsár a domb tövé-nél.“ S ezen nevet a völgy nagyon megérdemelte, mert az Erie-csatorna áása s a város helyén volt rengeteg czédrus-erdő kivágása előtt a hely, hol *Syracuse* nagyobb része fekszik, igazán mocsár volt, s a tó környéke még inkább. Az Onondaga-tó 5—6 a. mfl. hosszú és 1¹/₂ a. mfl. széles ugyan, de vize oly csekély, hogy hajókázásra nem alkalmas, s a hozzájutás is az iszapos környék miatt nagyon bajos. Egyéb haszna alig van, mint hogy egy kis apró hallal látja el a lakosokat.

Már az eredeti indiánok, kik az Onondaga-tó mellett laktak, az itteni sóforrásokból szokták sót főzni; s midőn a földet tőlök a kormány megvette, felosztotta s áruba bocsátotta, New-York-státus a tó körüli lapály nagyobb részét megváltotta magának, melyet most használat végett fizetés nélkül kiad azoknak, kik a státus által furatott kutak által a föld gyomrából szivattyuzott sós vízből sót akarnak természetien, akár nap, akár tűz általi elpárolgatással. Ezen földből mintegy 700 hold van elfoglalva a nap általi elpárolgatásra szolgáló lapos, nagy deszkateknőkkel vagy ládákkal. Ezenkívül van 330 épület, mindegyike 50 vas üsttel, mely épületekből rendszeren 230 van működésben és 100 igazítás alatt, vagy a sós víz száke miatt nyáron heverésben. Naphővel 1865-ben készítették 4¹/₂ mil-

lió bushel (egy bushel mintegy fél véka, s egy bushel só nyom 56 font), s tűz által 2 millió, összesen 6¹/₂ millió bushel. Legtöbb só készítették 1862-ben, 9 mil. bushel; azóta évenként alábbszállott a mennyiség. Ennek látszólag ez az okai: a belháboru kezdetekor a déli kikötők be voltak zárva, külföldi só nem jöhetett be, azért a nagy kelet nagy mennyiség természetien idézte elő; de a háboru végével a külföldi só utja megnyílt s a reá vetett csekély vám miatt roppant mennyiség szállított be külföldről s a déli és nyugati államok ezzel látják el magokat. Ezenkívül a háboru alatt Michigan államban nagyon bő sós-forrásokra akadtak, melyekből évenként most csaknem két millió bushelt adnak el Chicagóban, mely piac ezelőtt egészen Onondaga-sóval volt ellátva. Mindemellett is, ha a státus annyi só vizet tudna a természetieknek adni, a mennyit azok fel bírnak használni, 12 millió bushelt tudnának természetien.

A természetett só mennyiségét a státus által nevezett só-inspektor jelentéséből tudják. Mielőtt a természett sót ad el, tudatnia kell az inspektorral, hogy sója van már bepakolva; ez a gyárba megy, a só minőségét hordó- és ládánként megvizsgálja, s ha azt rendben találja, a hordót vagy ládát megbélyegzi s a természett az utána járó adót lefizet. Bélyegezetlen só eladásáért nagy a bírság.

A só-termesztés ekkép történik. A státus több kutat furatott s furat folyvást az Onondaga-tó szélén, sőt egy a tóban van furva. A legkisebb mélységű 100 láb, s a legmélyebb 313 láb. Több ily kutak vannak furva, egymástól 50—100 lépésnyire, *Syracuse*-nál, *Salinánál* s *Liverpoolnál*. Ezekből a sós vizet gőz- és vízereji gépekkel a föld színén fölül 4 lábra felszivattyuzzák s a völgy szélén levő nagy ereji gőz- és vízgépek 18 hüvelyk hengerű szivattyuival, 90 láb magasra a szétesztó medencébe emelik, honnan az a földre fektetett s erősített furot fűrészeket vezetettik szét a természett gyaráihoz és ezek által az ő üstjeikhez és párolgató ládáikhoz.

Hogy mennyi só van a vízben, azt az ugynevezett „*Salometer*“-rel mérik, mely 100 fokra van osztva, a tiszta friss víz 0, s a sóval *saturált* víz 100 fok. Azt tapasztalták, hogy a sekélyebb mélységű kutak csak 60 fok víz adnak, míg a mélyek 77 fok; s azt is tapasztalták, hogy minél több vizet szivattyuznak ki a kutból, annál gyengébb vizet kapnak. A legerősebb sós vizet akkor kapják, midőn 300 láb körül a murva-rettegre jutnak. Ezen vízből egy köbláb ad 14 font száraz tiszta sót.

Azt tartották ezelőtt, hogy a *Turks* szigetéről (mely a Bahama-sziget csoportban fekszik 110 a. mfl. hosszú, nem messze Florida státustól keletre) behozott só jobb az onondagainál, hanem a 13 évvel ezelőtt tett kísérletekből az tünt ki, hogy nincs közöttök semmi különbség.

Mint fentebb említettem, a földről, melyen a só-gyár van, a státus semmi bért nem vesz s minden természetieknek annyi sós vizet ad, a mennyire szüksége van; hanem a készített só busheljéről ²⁷/₁₀₀ dollárt vesz. Az utóbbi háboru előtt a sótól a szivetséges kormányknak semmi adót nem fizettek a termelők s most egy busheltől fizetnek ¹/₁₀₀ dollárt.

A főzött só bushelje (56 font) kerül ³⁰/₁₀₀ dollárba, s így 5 bushel vagy 280 font, mely egy hordóba tétetik, kerül a hordóval ²⁷/₁₀₀ dollárba. A nap általi szárítással készült sóból egy hordó vagy 280 font kerül ¹⁷/₁₀₀ dollárba, s mindegyikféle hordója ²/₁₀₀—³/₁₀₀ dolláron kel el, azaz: mintegy 2 kr. fontja.

A főzött só fehér, mint a hó, s oly finom, mint Magyarországon a disznóhús beszósára őröltt só; a napon készített só épen oly fehér, de nagyon darabos (vannak mogyorónagyságu jegedések), s épen ezért nagyon kelendő a marha- és disznóhús-hordók sózására, mire a finom só nem alkalmas. A napon készítésnél összesen 400 ember, s a tűzzel párolgatásnál 1000 van foglalkoztatva. — Az Onondagából bevett státusadó (1/100 dollár 56 fonttól) 1862-ben volt 49,696 dollár s a múlt évben csak 18,620 dollár. A szövetséges kormányznak fizetett adó négyszer annyit.

Valószínű, hogy ezen cikk olvasói közül sokaknak az a kérdés fordul meg eszükben: honnan veszi magát a föld gyomrában ezen erős sós viz oly nagy mennyiségben? — Nem egyszer volt már ez a kérdés itt is téve, de a geológusok csak véleményekkel feleltek, s ezen vélemény az volt, hogy a völgy és tő körül levő nagy dombok gyomrában bizonyosan kősó rejlik s az abban levő viz-erek hozzák le magukkal a felolvasztott sót a völgybe. Lehet, hogy egykor a hegyek közötti furások kősó-rétegre fognak akadni; de ha ez nem történik is, a népek olcsó sóval ellátására a mostani módon is elég sót fognak termelhetni.

Főzésre és sütésre csak finomra őrölt sót használnak, mely a boltokban 3—5 fontos vászonzacskókban vagy ládikákban árulják. Egy 3 fontos zacskó ára 15/100 dollár, azaz mintegy 30 o. kr.

Több ily tárgyról írhatnék még, melyeket ezen kirándulásomban látam s melyekről ezen lap olvasói érdeklődésének; de minthogy az én czélem nem egy kötetre terjedő utazási leírást adni az olvasó elé, hanem — mint főnebb mondanám — csak a „Vas. Ujság”-ba is becsuszott egy hibás közlést kiigazítani: egyenesen elvisezem az olvasót a Niagara-zuhathoz, hogy lássa azt úgy, a mint van jelenleg, s győződjék meg arról, hogy az nem tűnt el s nem szűnt meg nevezetesen lenni.

(Folyt. köv.)

Turkoman rablók.

Vámbery középázsiai utazásában gyakran találkozik az olvasó s turkoman vad népével. A turkomanok országában a Kaspi-tenger és Bohhára, a persa Khoraszán és az afghanok által meghódított türkián hátságok között fekszik. E nép az Oxus, Fedzend, Górgen és Etrik folyók partjain lakik és a szó valódi értelmében a pusztaság népének nevezhető, mely soha sem volt képes egy össze-

tartozó nemzetét egyesíteni. Vámbery szerint, több fajra oszolva, mintegy 195,500 sátorban laknak s körülbelül 1 millió lelket számlálnak.

A turkomanok legnagyobb része földjök természetétől fogva mintegy arra van utalva, hogy

Turkoman rabló kapitány. — (Vámbery rajza után.)

tartoznak. A turkomanok tatár eredetű népek, melyek azonban már más fajokkal beszekeveredtek. Valamennyi középpázsiai nép között azonnal kiismerhető a turkoman férfi; szemének éles pillantása s büszke, harcziás magatartása által a többi népfajktól feltűnően különbözik.

E pusztai vándornép életében a legfontosabb ügyek közé tartoznak a rabló támadások. Az ily támadás terve mindig titokban marad. Megválasztanak egy vezetőt (szerdár), egy mollah (pap) áldását adja rájuk s azután minden egyes részvevő különböző utakon a gyűlőhelyre vonul. Egyes helységek ellen éjjel, utazó karavánok vagy ellenséges csapatok ellen hajnalban intézik a támadást. Ez legtöbbször sikerrel végződik s 1860-ban történt, hogy egy 5,000-ból álló turkoman csapat 22,000 emberből álló persa sereget csaknem semmivé tett. A kit a csataterén le nem vágják, azt megkötözve fogolyként magukkal hurcolják, s ott-hon azután a szákmányul ejtett emberek, lovak, szamarak, szarvasmarhák stb. a harcosok között az egyenlő osztozkodás tárgyát képezik. Hogy miképpen bántanak azután az elfogott persa rabzolgákkal, azt már egy korábbi alkalommal beszéltük el, midőn Vámbery előadásai után egy cölöphöz kötött persa fogoly képét is közöltük.

Vámbery utazási könyvében egy ily turkoman rablóvezér rajzát is találjuk s ennek másolatát közöljük mellékelt képünkön. E rablóvezér az Etrik folyó partjain tanyázott. Neve Kulchan volt s az egész vidék rettegett e névtől. Utazónk, ki tudvalevőleg török dervis alakjában utazott, e férfúnak pártfogásába volt különösen ajánlva. Vámbery szerint a vén gonosztevőnek zord, viszatartó külseje volt s vendégét, kinek fehér színe iránt sokáig erős gyanuval viseltette, épen nem fogadta barátságosan. De miután egy tatár zarándoknak sikerült a rablónak ez iránti kételyeit eloszlatni, lassanként barátságosabb lett. Nem sokára Vámbery zarándoktársaságát meg is hivta azon ünnepélyes jelenetre, midőn a persák ellen rablásra kiküldött fia meg fogérkezni csapatjával és szákmányával. E jelenet Vámbery szerint följőtte érdekes volt. „Bármenyire utolom is — ugymond — a rablók s utalatos mesterségüket, szememet különös gyönyörűséggel legeltettem a daliás fiatal harcosokon, kik rövid lovagi öltönyükben, bátor tekintetükkel s leomló dús szőke hajfürtökkel mindenki bámulatát magukra ragadták, midőn megérkezve, fegyvereiket letették. A mogorva rablóvezér, Kulchan is derülten mosolygott s megismeretett vízét fával, kitől egyik zarándoktársunk, a tatár Hadai Bilal, meg nem tagadhata áldását.”

rablásból éljen s e részben valódi isten ostorai a szomszéd persa népeknek. Semminek fejelem és alárendeltség köztök nem található. Min len más vándor népnél legalább némi árnyéka van egy felsőbbségnek, melynek az egyesek alávetik magukat.

Vasárnapi délután.

Azért hogy szárazság, azért hogy fagy, azért hogy inség — terem még bor szőlőkben, vagy ha nem terem, hát bufelejtésül olcsón mérí az emberséges koros máros, kinek udvarát most is ellepi a kis vidéki város polgársága, mely feleségestül keresi föl vasárnapok délutánján a „cifra kertet.” „Az asztaloknál együtt és szerteszét, vidám-

Vasárnap délután. — (Lüderer rajza.)

bat; a turkoman ezt mondja magáról: mi fej nélkül való nép vagyunk; nálunk mindenki egyenlő s mindegyikünk egy király. Hajdan a tűz és nap imádói voltak, most Allah és Mohamed hívei közé

földművelők iszzák a hegy levét! Igy vagy ilyen formán mondja a szép szót Garay Jánosunk, midőn Hary János vitéz dolgait kezdi mesélni.

Dőlelőt a templomban, délután a pohár körül — így van ennek szép sorja, mert az ember nem csak igével, hanem borral is él.

Ilyenkor aztán jól esik bekapaszkodni a világ járásába, megbámulni, hogy az a III. Napoleon vajjon mit forral megint káptalan fejében, meg az a Bismark hogy került hegyébe az európai helyzetnek, és rendre valamennyi időszerű kérdést, főleg az országgyűlés egybehívását s a miniszterium kinevezetetését, a mint ezeket a „Politikai Ujdonságok” viszik országáig, a tisztelt olvasóknak s a különösen nagyra becsült előfizetőknek épülésére és okulására. A szer-zavas nótárus nélkül azonban amugy igazában m-g sem történetik a vasárnapi beszélgetés. Nemcsak helyes ítélete, de mulatságos ötletei is vannak s ilyenek nélkül olyan a szó, mint a lé nélkül való hus.

Most is ott közeledik az egyik asztal felé. — Nos nótárus uram, mit újságnak a hirlapok?

— Az a veszett kolera csak-hogy ki nem tolja a hasákból a politikát. Alig böngészhet ki az ember valami életrevaló jó hirt a nyavalyás receptek és halotti kimutatások közül.

— Lesz-e országgyűlés?

— Lesz, majd ha fagy — mármint télére.

S így aztán megered a társalgás, keresztül-kasul a helyi, vidéki, városi, országos, európai és nagy világi dolgokon, hol komolyan, hol tréfásan.

— No, a burkus becsületesen osztott meg Ausztriával, mondja a jegyző.

— Hogy, hogy?

— Hát ugy, hogy magának tartotta meg az országokat s Ausztriának adta oda a fejedelmeket.

Erre aztán harsogó kacaj következik. — A mi az asszonyokat illeti, ezek leginkább csak Deákot kérdetik, a tiszta hazafit és igénytelen férfit, kinek sehogysem tudják megbocsátani különben, hogy nem nős — „pedig ugyancsak megérdemelné ám a jó feleséget, stb.” Egyébként szerényen hallgatják és nézik, férjem uraimék, mint tárgyalnak és isznak egymásközt nagybölcsen és nagybuzgón. Mire leszáll a nap, a gondos nők fújják meg a takarodót, mert hát maga van otthon a gyerek s gazduramnak hajnal hasadtával ki kell mennie a tanyára; csak is szorgalma pótolhatja azt ki, a mit a természet megtagadott. Nagy része hajtja is a szóra; egyik-másik azonban, hogy istenigazában nekividámult félig a bortól, félig a muzsikától — mtr csak nem lehetünk el cigány nélkül — megköti magát és nem megy haza. Az asszony a köz-helyen nem szól, hanem hiszen otthon majd felkóti a kardot s gazduramnak hatalmas dorgatóriumban lesz része. F. J.

A visegrádi romok közt.

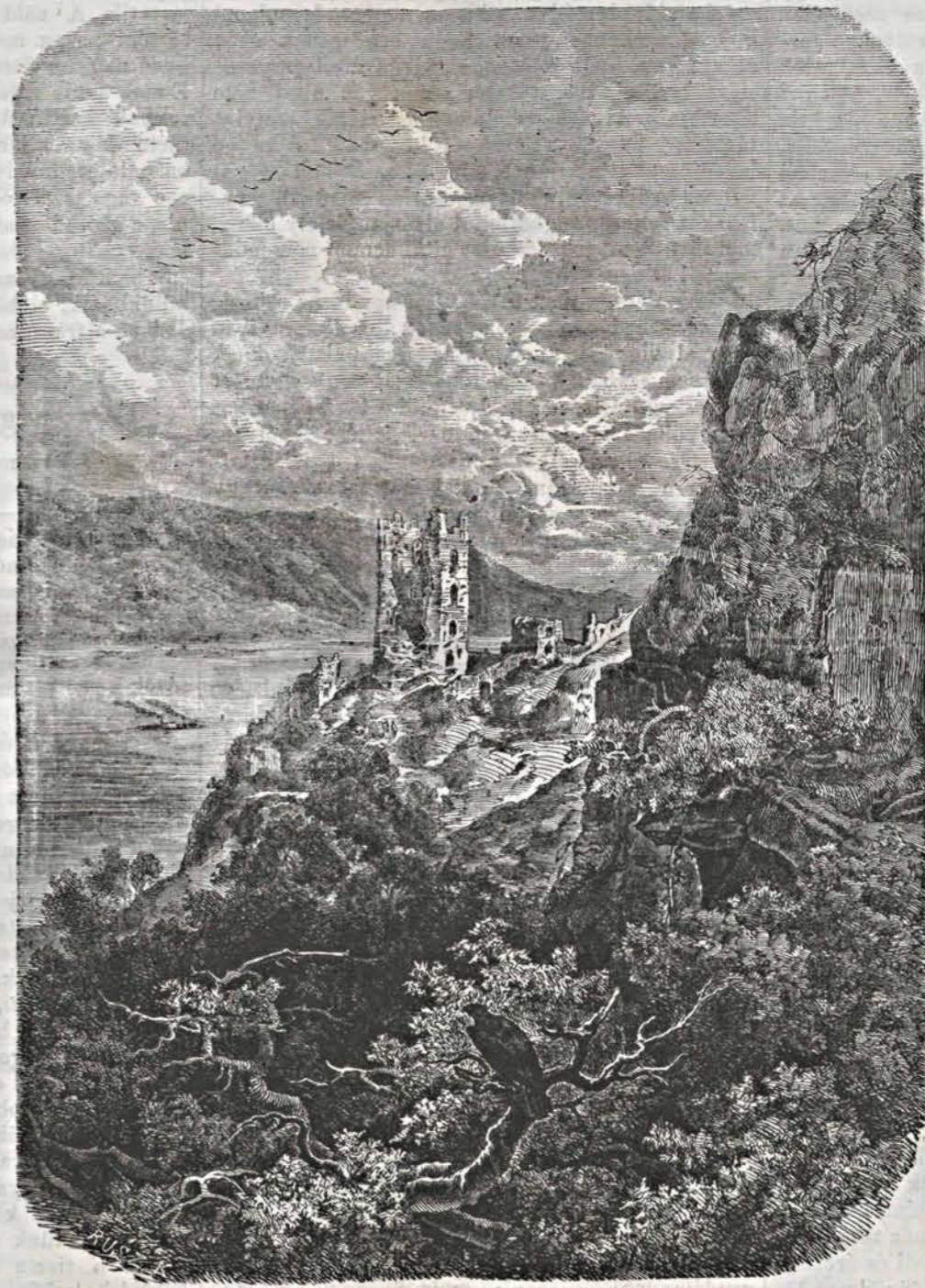
A napok rövidülnek, az árnyak megnyulnak. Itt-ott már sárgul a lomb s az esti szellő, szárnyaira kapva a megárgult levelet, az anyafáról távol sodorja azt.

Az ezt hús; a hajnal csipős fuvalommal kél, de a verőfény melegen bocsátkozik még delelő csordákra, homályos erdőkre, züllött romokra; a fecske ide-oda cikázik még a lanya légben, a golyomadar óriási köröket rajzol a ragyogó aetherben, csak nagynehá libbentve meg szárnyait; akár piros orru keskeny csolnakot látnánk, melyet hatalmas vitorlák röptenek a kéklő magasság taván, melyen tájték gyanánt egy-egy meddő bányafelhő foszlott, halvány fódrai látszanak néha.

A hegyek oldalában sárgul az édes göhér, s

hadarka pirosló levelek árnyában érik; a lapályokon nyírott nyájak böngésznek a tarlónak kálászó tüskéi között; a kukorica-vadonból csak a „meszelítő” k ki, melyüllynek hegyébe többször napjában fölkapaszkodván az emberséges csészé, akár vesz észre valakit akár nem, jó szörcsére harsányan elkiáltja magát, hogy „lát-lak, gazember!” A hegyeket violszínben főrösztli a messzeség, míg a közelieket az ősz élénk színevűlete tarkítja. Zöld, halvány-sárga, piros, barna, szürke s egyéb árnyalatok folynak egybe a világ legszebb szőnyegévé, míg, mint a szőnyegből kiszabadult vagy odaszánt selyemszálak, ezüstszínű békányál uszik, alig néhány arasznyira a föld felett.

Itt az ősz, október hava. Ha Spanyol- és Olaszországot a tél, Helvéciát a nyár és Svédországot a tavasz teszi nevezetessé; ugy bátran elmondhatjuk, hogy Magyar-honnak legszebb időnye az ősz. Idegenek és utazók, kik az év minden szakát a legkülönfélébb égaljak alatt töltik el, a magyar októberhez fog-

Salamon tornya, Visegrád alatt. — (Keleti Gusztáv rajza)

hatót egyedül a Bretagneban, Franciaország e legregényesebb tartományában élveztek s itt is csak három hétig, mely idő után a tengerparti vidéket köd lepi és haragos szelek háborítják. Magyar hazánkban bátran hat — nyolcz hétre tehetjük ez évszak tartamát, mely a fölséges időjárás-n kívül a legizesebb gyümölcsöket bocsátja ránk.

Persze hogy ez idő szerint épen csak lebeszeti, vagy magyarul: meteorológikus értelemben vehetjük a „szép” időt, mert biz a sem gazdasági sem politikai tekintetben nem vált be ugy, a mint vártuk s a mint tán meg is érdemeltük. De a szíves emberi természet nem egyhamar fog ki valami s miután már megszoktuk rossz időben is széppel biztatni magunkat, mennyivel inkább remélhetjük a jó időt olyankor mikor — „szépen süti a nap az égről.”

Az ősz a vadászatok s utazások s a kinek erre nem telik, a kirándulások ideje. Maholnap ugyan utazásnak csak azt fogjuk nevezni, ha valamelyikünk egy két hónapra a holdba pályázik s kirándulásnak, ha egyikünk vagy másikunk Bu-

dapestről vagy Debreczenből Philadelphiába vagy Washingtonba szalad át, hogy az új congregationalis vagy methodista papot papolni halja vagy Massachusettsben az új magyar gyaratot meglátogassa, a mi a világrézeket egybekötő tenger-alatti kábel korszakában épen nem vérmes föltétel.

Hisz maga az a gözhajó is, mely a „Salamon tornya” alján elszakatól, ezelőtt néhány évtizeddel a hihetlenségig közre tartozott még. Az emberi elme sohasem nyugszik; az örök erő, mely előre hajta, nem enged neki nyugtot. „Hass, alkoss, gyarapíts!” mint dalolá nagy költők — ez jelszavunk. Örökké egy és ugyanaz csak a természet marad — mert a természet az igazság, a tökély.

Ilyen ábrándos pillangós a filosofikus bogarak röpkednek az ember lelkében s dögének agyában, ha a morajló folyó fölött árnyas bükknek tövében ül s látja a lábainál elterülő kies vidéket, melyre az ősz hinti bánatos világát s látja jobbról ama csonka tornyot s tudja feje fölött azon romokat, melyekhez annyi emlék fűzi a magyar ember szívét. A fényes termek homályba veszték, a földetlen csarnok ivéi alatt gyom és moh verte föl a köves talajt, s ama kiálló párkányt, melyhez ékes udvarhölgyek hószínű vállai támaszkodtak, buja szederhajítások lepik el, míg a karcos oszlopokat, néma tanuit fényes udvari ünnepélyeknek, s egy szerencsétlen, megszegegyített apa véres támadásának, iszalag s egyéb kuszó növények fonják körül. Virulat, mely a mulandóság jelképe gyanánt szolgál!

A nap korán száll le mögöttünk, az ég boltjának kéjke megsötétül s a csendes, igénytelen falu tornyából az esthajnal hirdető harangzó vegyül a vad-méh dorgásába. A haraszt is megzördül s alig tíz lépésnyire fölünk róka urfi tüget barlangja felé, orrában egy vézró jérezével, melyet nyilván nem a vaczi hetivásáron vett. Lombos farkát szépen elereszti, mert a milyen vigyázatos, azt még sem gondolná meg, hogy közel hozzá egy fővárosi újságíró hegyezi a zabot.

Mily nyugalom! A szenvedély lecsillapodik, az eszmék szárnya kelnek; mult, jelen és jövő őszefolyának s a gondolatok és érzetek züréből tisztán emelkedik ki a világbeke gondolata, mint ott a láthatár föl a hold szelid fénye.

Fölöttem megsuhog valami. Egy széles árny ereszkedik le mellém s egy közel bokorra száll.

Ah, egy szép sas! Nemes, merész röptű madár, ki ura vagy a légnak, féleme a bárányoknak és süldő nyulaknak — királyok jelképe te a földön és szolgája olympusi Jupiternek, csodállak; — de mert nem mászhatom mindig ily magasra s látásod gyönyörűkötet, szeretném, ha az állatkertbe kerülél. Forgó János.

A fözélékek eltartása.

Közli dr. Barócz Lajos. (Folytatás.)

A fözélékek eltartására vonatkozólag a „Kosmos” című természetudományi folyóirat 1858-dik évi folyamában is egy igen alkalmas czél szerű és biztos módszer talánunk beírva, mely a gyümölcsök eltartására is használható. A módszert maga a feltaláló ismerteti meg, kité közhátsznu fázadosásra azon kényelmelenségek eltartásánál vezettek, melyekkel az élelmiszerek eltartásánál mind az Appert-féle módszerrel, mind a fázítás és sajtolási módszerrel találkozott.

1819-ben, írja a szerző, a hus, a fözélék és a gyümölcs eltartását különböző fajú üvegpalackokban megkezdettük, s azon idő óta minden eszten-

HIRDETÉSEK.

Legolcsóbb magyar népies hirlap.

Előfizetési felhívás

KÉPES ÚJSÁG

186⁶/7. évi, harmadik évfolyamára,

mely folyó évi október 1-jével indul meg.

Egész évi folyamára 2 frt., félévre 1 frt.

Magyarország e pillanatban inségorszag. Terméketlenség, dögihalál, s ki tudná mind elmondani: mily csapások fenyegetik még fennmaradásunkat. Igazán, össze kell magunkat szedni, hogy lábunkról le ne essünk; igazán, minden eszközt meg kell ragadnunk, a mi fenállásunkat biztosíthatja. Meg kell különösen ragadnunk a művelődés eszközeit, s javunkra fordítanunk azokat, mert a ki a művelődés mögött elmarad, az megsemmisül. A művelődés egyik hathatós eszköze akar lenni a „Képes Újság“ is. Nem ma kezd pályafutását, két évi folyamára ezer meg ezer honfi kezében forog, s jól esik elmondhatnunk, hogy ezek közül sokan a „Képes Újság“-on kezdték meg a hirlapolvasást, mások pedig kedvenc olvasmányaik közé sorolták azt.

Fő törekvésünk lesz ezentúl is oly olvasmányt szolgáltatni t. előfizetőinknek, melylyel lelki igényeiknek eleget tegyünk, s irántunk többképen tanúsított becses figyelmüket, jóakarataikat mind jobban kiérdemeljük. Hozunk lapunkban tanulságos és vidám, mulattató és komoly cikkeket, mindig a nemzet javát és sajátosságait tartva szem előtt, elbeszéléseket, népdalokat, mulatságokat, társadalmi események leírását, ország, nép és szokások ismertetését, rajzokat a természetből, közhasznú értekezéseket, erkölcsnemesítő cikkeket, újdonságokat és számos képet.

Heckenast Gusztáv,
mint kiadó.

A „Képes Újság“ megjelen minden hónap 1-ső és 16-ik napján, 32 nagy nyolczadrét hasábon, számos képpel, közhasznú és mulattató tartalommal. — A „Képes Újság“ évfolyama októberben kezdődik. — Akár Pesten, akár vidékre, postán küldve:

előfizetési ára egész évre csak 2 forint, félévre csak 1 forint.

Tíz előfizetésre egy ingyempéldány jár. — Az előfizetési pénzeket bérmentesen kérjük küldeni a „Képes Újság“ kiadó-hivatalához (Pest, egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

A mostani (186⁶/7.-diki) évfolyamból még szolgálhatunk néhány teljes példánnyal, a kitett föltételek mellett.

KÁNYA JÓZSEF
(előbb Böhm és Kánya)

Pesten, József-tér 10-ik sz. a.,
szájja

minden évszakra

dúsan állított

legújabb bel- és külföldi

női-divatárú

raktárát.
1775 (2-6)

HECKENAST GUSZTÁV

gőz-gyorssajtó

KÖNYVNYOMDA-INTÉZETE

Pesten, egyetem-utca 4-ik sz. a.,
elvállal

mindennemű könyvnyomdai munkálatokat a távol vidékről, s azokat a leggyorsabban s legjutányosb áráért teljesíti.

Közgyűlés.

A pesti hazai első takarópapír-gyártó választmánya által mai napra szabály- szerűleg egybehívott rendkívüli közgyűlés — mintá a részvényes urak az alapszabályok 1-ső fejezete 4-ik szakaszában meghatározott számmal nem voltak jelen — meg nem tartathatván, a felhívott 4-ik szakasz értelmében újabb f. október hó 24-ik napja délután 3 órájára ezennel tisztelettel azon megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint ekkor a jelenlevők tekintet nélkül azok számára, érvényesen határozandnak.

Tárgyai lennének:

1.ór. Az intézet telkének egészben beépítése, és

2.ór. Az intézet pénzkészletének elhelyezése iránti javaslatai a választmánynak Kelt Pesten, 1866. évi október hó 10-én.

Hajós József s. k.
Rákóczi János s. k.
igazgató.

1820 (1-3)

Biztos és gyors kiírása
patkányok s egereknek,
egy cs. kir. kir. szab. patkány- s egérpusztító szer által gyorssal formában.
Egy darab ára 40 kr. a. é. F 1810 (5-17)
Valódi minőségben kapható:
PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik sz. a.,
továbbá:
N.-Becskerek: Nodellkovits. — Csaktornyan: Kácsár A. — Eperjesen: Zsem-
boly J. — Jászénvári: Dandovits J. — Keszthelyen: Wünsch E. — Kolozsvárt:
Wolf J. — Pozsonyban: Scherer Pál. — Sopronban: Pachböck — Sohórsán:
Franka A. — Vasváradon: Halter D. F. — Veraczen: Bécs J. K. uránál.

Hazassági ajánlat.

Egy egészséges, jó erejében levő, hatvan éves, reform-hitvallású és hatvanéser forintot érő, szabad rendelkezése alatt álló vagyonnal bíró, gyermektelen özvegy ember öhaját magának házastársul egy szelid, szorgalmas és egészséges 45 év körüli nőt, kinek megközelítőleg mintegy felényt érő, szabad rendelkezése alatt álló és pénzre tehető vagyona volna. — Melyről körülme- nyes tudósítást f. évi október hó 6-ik nap- jáig D. G. cím alatt Debreczenben (postae restanste) méltányos tisztelettel el fog várni a csendes és nyugalmas házasságot ajánló 1797 (2-2) D. G.

Titkos 1773 (7-12)
betegségeket

még makacs és üdül bajokat is úgy kóródásban, mint magán gyakorlat foly- tán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nél- kül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gátoltatnék, gyöke- resen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos
Pest, király-utca 27. sz. Medetz- házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.
Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógy- szerek is megküldetnek.

Mindennemű

takarópapiros

(Makulatur)
kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

A legnagyobb vászonruha-raktárban
váci-utca,

„Ypsilantihoz“ Pesten,

kapható a legolcsóbb áron és legnagyobb választékban minden-
nemű fehéreneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára,

ugymint:
20000 darabnál több férfi-íngek rumburgi vagy hollandi vászomból darabja 2 ft 75 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft 10 ft, 12 ft.

10000 darabnál több színes férfi-íngek 1000 különböző mintában, régiebb mintája 1 ft. 80 kr, 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft. Fehér pamut madapolan férfi-íngek 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft. Férfi-gatyák vászomból, magyar vagy télmagyar mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.

Női íngek rumburgi vászomból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft. Női íngek rumburgi és hollandi vászomból hímecze 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, sveiczi és francia mellmustrával 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft.

Fin-íngek vászomból 4 éves 1 ft 80 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft 50 kr, 14 éves 2 ft, 65 kr, 3 ft 15 kr, 4 ft 20 kr, 16 éves 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr.

Színes nő-íngek 4 éves 1 ft, 10 kr., 1 ft 25 kr, 6 éves 1 ft 25 kr., 1 ft 40 kr, 8 éves 1 ft, 35 kr., 1 ft 55 kr, 10 éves 1 ft, 60 kr., 1 ft 75 kr, 12 éves 1 ft, 65 kr., 2 ft 10 kr., 14 éves 1 ft, 75 kr., 2 ft 10 kr, 16 és 1 ft, 75 kr., 12 ft 20 kr.

Mindennemű téli also mellények, nadrágok, harisnyák és egyéb téli czikkék férfiak és hölgyek számára nagy választásban.

Főraktár a legjobb amerikai kirinollnak fehér vagy hamuszín, darabja 2 ft 50 krtól 6 ftig, vörös 5 ftől 8 ftig.

Színes also szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr. És sok egyéb kész fehérenemű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmen- tesen elküldetik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, írlandi, kreasz- és bórvaszokban a legolcsóbb gyári áron.

Vászonkendők tucatzaja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ftig.

Törülközők tucatzaja 5 ft 50 kr, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8-16 ftig.
Színes agyi kanavasz vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13-16 ftig.

Valóságos vászon-asztalmenü.
Asztalkendők tucatzaja 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 60 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft.

Abrosok minden nagyságban hat személytől 24-ig. Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötő-czérna csomója 1 ft 20 kr, és 1 ft 60 kr.

Menyasszonyi készletek bevásárlásánál ajánljuk dusan felszerelt készfehérenemű vá- szon és asztalmenüekbeni nagy raktárunkat, melyek minden áron már összeállítva vannak, vagy kívánság szerint összeállítunk.

Mindennemű megrendelések mustra szerint gyorsan és legjobban elkészítetnek. Nagy választás agyertitk, pique és tricót-paplanokból, kavés-kendőköl és minden e nembe vágó czikkéből.

Raktárunkban vett cikkeknél nagy előnyű szolgálat az, hogy minden megvett, az árjegyzékkel ellátott cikk 14 nap alatt nemcsak kiismerhető, hanem egyszermind ki nem elégítési esetben az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beutalása mellett vagy utánvételleg gyorsan és legjobban eszközöltenek, ugyazinte mindennemű megrendelések mustra szer- rint leg hamarabb elkészítetnek.

1780 (3-8)
Kollarits József és fia.

Dicséretesen ismert szépítőviz,
ugynevezett
HERCZEGNŐ-VIZ,
mely a bőrnek ifjas frissességét visszaadja s az arc- színt a legkésőbb korig, fehéren, nyulekonyan, tisztán, s lágyan fenntartja, az arcot, nyakat, kezét s a kart minden bőrtisztáltságától, u.n. szepő, máj- foltt, napégést, sárga-foltok, pörpörécs, orr-vör- hely, sörny, hópörpés, égetés s arczredőstől megóvja. Ezen hathatóságra néve dicséretesen ismert szépítőszert egyedül s kizárólag valódi minőségben kapható
L U E F F M.
illatszerárú-kereskedésében 1818 (1-3)
„a Minervához“
Pesten, váci-utca 21-ik szám alatt.

Fényképészet.

Van szerencsénk a magas nemesség s a t. cz. közönséggel tisztelettel tudatni, hogy mi a Heller és társa (ezelőtt Barabás) fényképészeti műintézetét az uri- és korona-utca szögletén 2-dik sz. alatt átvettük. — Szabad legyen e tekintetben Bécs városában szerzett jó hírnevünknek hivatkozni, s azon remény kecséget ben- nünk, miszerint itt is mint letelepedésünk új hazájában a nagy- érdemű közönséget beismert képességünk által minden tekintetben kielégíteni törekedni fogunk; s midőn a nagyérdemű közönség szives pártolásaért s ügyünk felkarolásaért esedeznénk, tisztelettel maradunk
Dr. Heid H. és Ronniger F.,
fényképészek.

1799 (4-12)

TEMESVÁRY GUSZTÁV
kir. szabad. cipő-árú gyári raktára

árjegyzéke
Pesten, három korona-utca 7-ik szám alatt, a lipótvárosi
bazilikatér közelében. 1814 (2-3)

Hölgyek számára.

1 pár papucs bőrből	60 kr.
1 „ „ commodecipő kelméből	1 ft. —
1 „ „ commodecipő chagrainból	1 ft. —
1 „ „ commodecipő chagrainból sarokkal és szalagfórral	1 „ 50
1 „ „ félczipő kelméből	1 „ 90
1 „ „ félczipő bőrből	1 „ —
1 „ „ félczipő bőrből, sarokkal	1 „ 80
1 „ „ félczipő bársony vagy everlastingból	1 „ 20
1 „ „ félczipő everlastingból, gummihezóval és sarokkal	1 „ 50
1 „ „ kivágott cipő everlastingból sarokkal és kötőszalagokkal	1 „ 80
1 „ „ topánka kelméből sarokkal	1 „ 80
1 „ „ topánka everlastingból	1 „ 80
1 „ „ topánka everlastingból sarokkal	2 „ —
1 „ „ topánka everlastingból sarokkal és gyűrűkkel	2 „ 10
1 „ „ topánka everlastingból sarokkal, gummihezóval	2 „ 40
1 „ „ topánka világos everlastingból sarokkal	2 „ 40
1 „ „ topánka világos everlastingból sarokkal és gummihezóval	2 „ 70
1 „ „ topánka világos everlastingból sarokkal s gyűrűkkel	2 „ 50
1 „ „ féltopánka sarokkal és gummihezóval, világos everlastingból	2 „ —
1 „ „ topánka bársonyból	1 „ 80
1 „ „ topánka bársonyból sarokkal	2 „ —
1 „ „ topánka bársonyból sarokkal és gummihezóval	2 „ 40
1 „ „ topánka bársonyból prémbéleléssel, brabant díszítéssel és sa- rokkal	3 „ —
1 „ „ börtopánka, dupla talppal s gummihezóval szögelve, francia mintára	3 „ 20
1 „ „ börtopán lakkbórral, angol mintára, gyűrűkkel	3 „ 80
1 „ „ magas everlasting, bársony vagy bőr szár-topánka sarokkal	3 „ —
1 „ „ fehér bálczipő, kötő-zalagokkal	1 „ —
1 „ „ fehér bálczipő, kötő-zalagokkal	2 „ 10
1 „ „ debardeur-topánka	3 „ 50
1 „ „ moirantique-topánka	3 „ 50
1 „ „ salon laktopánka, huzóra	4 „ —
1 „ „ posztó-topánka lakkbórral szögelve, szögelve, duplatalpu	5 „ —
1 „ „ posztó-topánka, huzóra, szögelve	4 „ —

Férfiak számára.

1 pár bőr-papucs	60 kr.
1 „ „ commodecipő	1 „ 90
1 „ „ nyári-cipő bőresztekkel és sarokkal	1 ft. 50
1 „ „ párisi bőrcipő, kötőre	3 „ —
1 „ „ párisi bőrcipő, lakkbórral és csokorral	3 „ 50
1 „ „ fény bőr-topán, egyszerű	3 „ —
1 „ „ borjubőr-topán, szegélylül és gummihezóval	3 „ 50
1 „ „ borjubőr-topán, duplatalppal	4 „ —
1 „ „ bagaria-topán, duplatalppal	4 „ 20
1 „ „ zergébőr-topán, legfinomabb bőr, gummihezóval szenedő lábakra	3 „ 50
1 „ „ orosz-lakkbőr topán, angol mintára	5 „ —
1 „ „ koriován csizma	6 „ 50
1 „ „ borjubőr csizma	7 „ —
1 „ „ zergébőr csizma, legfinomabb	7 „ —
1 „ „ borjubőr csizma duplatalppal	8 „ —
1 „ „ bagaria csizma duplatalppal	8 „ 50
1 „ „ orosz-lakkbőr csizma	12 „ —
1 „ „ orosz-lakkbőr csizma d. platalppal	13 „ —
1 „ „ vízhatlan sárcsizma, lakkbőrborítékkal, bagariából	14 „ —
1 „ „ térdenfélű érő csizma (Pappenheimer) bagariából	17 „ —
1 „ „ magas posztó szár-sopán gummihezóval borjubőr borítékkal	6 „ 50
1 „ „ magas posztó szár-topán huzóra, orosz-lakkbórral borítva	7 „ 50
1 „ „ lakkozott salon-csizma	12 „ —
1 „ „ lakkozott salon-topán	4 „ 60

Leánygyermek számára.

1 pár félczipő bőrből	65 kr.
1 „ „ bőrcipő eresztekkel	1 ft. 25
1 „ „ bőrcipő, gummihezóval	1 „ 50
1 „ „ everlasting-topánka, sarokkal	1 „ 50
1 „ „ everlasting-topánka, sarokkal és gummihezóval	1 „ 80
1 „ „ bársony-topánka, sarokkal	1 „ 50
1 „ „ bársony-topánka, sarokkal és gummihezóval	1 „ 80

Fiúgyermek számára.

1 pár bőr-topánka, gummihezóval	2 ft. 20 kr.
1 „ „ bőrcipő, gummihezóval és duplatalppal	2 „ 60
1 „ „ borjubőr csizma	4 „ 50
1 „ „ borjubőr csizma duplatalppal	6 „ —

Kiseb gyermekek számára.

1 pár félczipő bőrből	40 kr.
1 „ „ bőrcipő eresztekkel	45 „
1 „ „ bőrcipő	1 ft. —
1 „ „ bőrcipő huzóval	1 „ 80
1 „ „ everlasting-topánka, gombra vagy gyűrűre	1 „ 20

Minden az itt meg nem nevezett férfi-lábelik mérték szerint elvállaltatnak s a legolcsóbbért számítatnak.

1 font finom lakfénymáz ára	20 kr.
1 pár férfi-czérnabaritsnya	45 „
1 „ „ férfi-harisnya flanelből	65 „

Kijavítások.

1 pár csizmaféjlesztés	4 ft. — kr.
1 „ „ csizmaféjlesztés duplatalppal	4 „ 50
1 „ „ csizma-féjlesztés	2 „ 10
1 „ „ féltalpalás	1 „ —
1 „ „ sarkkészítés	— „ 40
1 „ „ női-topánka féltalpalás	— „ 60
1 „ „ női-topánkasark	— „ 20
1 „ „ lakkbőr borítás	— „ 30

Kisebb, itt meg nem nevezett kijavítások a legolcsóbbért számítatnak. Az árucikk megküldése a pénzösszeg beutalása vagy postai utánvétel mellett a leggyorsabban eszközöltenek, a pakolásért külön 10 kr. küldendő.

**

Nagyigmándi szénsavas keserviz-forrásról és abból készült

PEZSGÓ-POROK

(magyar Seidlitz-porok.)

A nagyigmándi szénsavas-keserviz, mely oldó s kiürítő sós részének dusságát, azok hatását mérséklő és emészthetőségét előmozdító szénsav tartalma által koronázza, méltán a leghíresebb s legelterjedtebb külföldi keservizet helyettesíti, s azok behozatalát hazánkba feleslegessé teszi. — E víznek s az abból készített sósak általában beismert jótékony hatása, ugy azon elterjedés, melynek azok már eddig örvendének, ösztönöztek engem, miszerint ezen gyógyhatású szereknek közönséges használatát minél inkább elősegítem. — E törekvésemet azáltal hiszem elérhetni, hogy én a nevezett sós **pezsgó-porokat** is készítek, melyek a gyógyforrás alkalmatosságait magukban tartalmazzák, és hatásukra nézve a világszerte ismert Seidlitz-porokkal egyenlők.

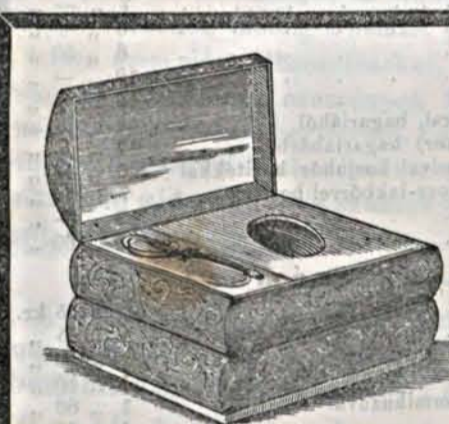
Egy 25 háromszögletes üveget tartalmazó idei töltésű ládavid, gyógyjavallattal ellátva 6 ft. 25 kr. — Egy skatula (12 pár) pezsgó-por használati utasítással 1 ft. 20 kr. — Egy font forrás-só, mely a karlsbadi sói nélkülözhetővé teszi, 1/4, 1/2 és 1 fontos faszelencében 2 ft. 50 kr. készpénzzel vagy utánvéttel melletti. Ismételőknak jutányosabb ár szabatik.

Megrendelhetni Rév-Komáromban alulírottánál, továbbá:

Aradon: Habereger G., Velsz. — **Baján:** kerek: Kellner Ede gyász. — **N.-Igmánd** Deutseh Móricz. — **Bonyha-don:** Kramo- Pachi Sándor. — **N.-Lakon:** Lenhard Jakab József gyász. — **B.-Dioszegén:** Kovács gyász. — **N.-Szombat:** Stanzl Henrik gyász. — **Nagy-Tapolcsán:** De Grach Ferenc gyász. — **Nyíregyháza:** Barcsny Károly gyász. — **N.-Váradon:** Bakacs József gyász. — **Pozsony:** Pásztor Bódog gyász. — **Lábán-Ká- vics Sándor gyász.** — **Csornán:** Klebel Nándor. — **Debreczen:** Geréb és Hannig. — **Eger:** Veszelyi János gyász. — **Esz- tergom:** Brenner J. — **Einczinger János.** — **Eszéken:** Eisner és Schwarz. — **B.-Füred:** Eller Gyula gyász. — **Gyöngyös:** Pásztor Lajos gyász. — **Győr:** Kautz Ignác gyász. — **Lenger Ferenc,** Micheller Antal, Frettenhoffer. — **Jászán:** Maletter Albert gyász. — **Kassán:** Novelly Sándor. — **Kecskeméten:** Mádly J., Papp Mihály. — **Kis-Czell:** Miszory Ferenc gyász. — **Kis-Várda:** Balkányi Farkas. — **Kolozsvárt** (Erdély): Wolf János gyász. — **Engel József gyász.** — **Leván:** Boleman Ede gyász. — **Mező-Berény:** Nárcisz János gyász. — **Mooron:** Netter Ignác, Ganál Fulöp, A. Háán. — **Miskolczon:** Dr. Szabó Gyula gyász. — **Csáthy Szabó István gyász.** — **Mohács:** Deutsch Sándor, Bodendorfer József. — **Mosony:** Troján József gyász. — **M.-Óvár:** Sziklay Antal gyász. — **N.-Bács-Bányán:** Papp Simon gyász. — **N.-Becs-Zolyom:** Thomka Lajos gyász.

Schmidthauer Antal, gyógyszerész a „Megváltóhoz” Komáromban.

1661 (11-12)

Fel nem lobbanó PETROLEUM,

nagyban és kisebb mennyiségbeni eladásra folyvást kézen tartható

KORTSÁK J.

bádogos-mesternél

PESTEN,

Ferenziekt-tere 1-ső sz. alatt, készit egyszersmint szagatlan házi- és szoba-árszékkeket, darabját 15 ftól 50 ftig a legújabb forma és czélserű szerkezet szerint — még pedig azon kikötés- sel, ha cseljoknak meg nem felelnek, — azokat visszaveszi; készit továbbá mindennemű

épület-munkálatokat,

u. m.: ház-fedelzetekeket, esatornákat, könyököket, padlás-ablakokat, bádog, horgany és vörösrézbe, — arnyékszekeseket ölből, itthelyt s a vidékre. Nagy rakfart tart végre petroleum, salon- és moderateur-lámpákból, házi, udvari- és lépcső-lámpákból, mindenemü kavé- és theafőző-gepekből, lakko- zott (fáczakból, és minden az ő mesterségébe vágó árucikkékből; elvállal minden kijavításokat, és igéri a legmélányosabb árakat, minél fogva a nagyérdemű közönség szives látogatását kikéri. 1817 (2-6)

Bizonyítvány.

Hónapok óta egy makacs kelésben szenvedtem, s minthogy a felhasznált szerek nemcsak belseg, hanem kül-öleg is mindenben ellenállottak és semmi javulásom sem vezettek, egy ismerősöm ajánlataira a párisi egyetemes flastronot (Pariser Universal-plaster) vettem használatba; (kapható **Török József** gyógyszerüzében Pesten, király-utca 7-dik sz. alatt, és **Sarkány J.S.** váci-utca, 1 kőcsög ára 70 kr.), s az oly észrevehető javulást idézett elő, hogy a sebhely már csaknem egészen begyógyult, s minthogy saját tapasztalásom szerint „mittent flastronot jónak s megpróbáltam talál- tam, — ennélfogva azt a szenvedő emberiségnek tisztá lekiimeretli ajánlatom. — Buda, október 1-én 1866.

Leeb József, ruhátárnok a német színháznál.

1815 (2-4)

Heckenast Gusztáv, könyvkiadó hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) megjelent, és kapható:

Uj kiadású szótár, könnyen olvasható nagy betűkkel.

FOGARASI JANOS

magyar-német és német-magyar

SZÓTÁRA

a legújabb és legjobb kútfők után. 1705 (3-6)

Ötödik javított és bővített kiadás.

Első vagy német-magyar rész. (674 lap, nagy 8-rét), füve 2 ft. Második vagy magyar-német rész. (550 lap, nagy 8-rét), füve 2 ft. A két rész fél bőrbbe egybe kötve 5 ft.

J. les nyelvtudásunknak e szótára, azon nagy keletőség föl tán, melyben elismert kitűnő volta miatt részesült, ezuttal ötödik kiadásban kerül a közönség elé. E körülményre magában is elég támaszkodunk, midőn azt a t. közönségnek ajánljuk.

Bartl A. és Veress I. Teljes magyar-latin szótár. Földrajzi nevekkel szaporítva. Második változatlan kiadás. (620 lap, 8-rét), füve 4 ft.

Farkas Elek. Latin-magyar szótár, a legújabb és legjobb források nyomán szerkesztve. Dictionarium latino-hungaricum. (511 tömöttön nyomott lap, 12-rét), füve 2 ft.

Ballagi Mór, dr. Uj teljes német és magyar szótár, tekintettel az egyes s avak helyes kiejtésére, rokonságra, valamint azoknak hajlításra, füzetes és különböző értelmeinek körülírás által meghatározott s abatos előadásra, különös figyelemmel levén a természetudományokban, az új törvényhozában, kereskede- lembe stb. szokások szak- és műszavakra. I. Német-magyar rész, második egészen újból átdolgozott kiadás. (864 l., 8-r.) füve 4 ft., vászonba kötve 5 ft.

II. Magyar-német rész, második bővített kiadás. (723 l., 8-rét) füve 4 ft., vá- szonba kötve 5 ft.

Farkas Elek. Legújabb és legtömöttebb magyar német és német-ma- gyar zsebszókönyv. A magyar nyelv újabb és legújabb alakulását tekintve, leg- újabb kútfők után. Stereotyp kiadás. Negyedik lenyomat. Két kötet, (388; 420 lap), kis 8-rét. Egy-egy kötet füve 1 ft. Keményen kötve egy kötetben 2 ft. 50 kr. Vörös vászonba kötve egy kötetben 3 ft.

Molé. Uj magyar-francia és francia-magyar szótár. A legjobb kut- fők szerint szerkesztve. Harmadik teljesen bővített és javított kiadás. Két kötet 1865. Ára füve 3 ft. 20 kr.

I. kötet: Francia-magyar rész. D'après les meilleurs ouvrages publiés jusqu'a ce jour et spécialement d'après le dictionnaire français de Molé (420 lap, 8-rét) füve 1 ft. 60 kr.

II. kötet: Magyar-francia rész. Irta Babos Kálmán. (520 lap, 8-rét) füve 1 ft. 60 kr.

A két rész egybekötve fál bőrbbe 4 ft. Minden a kiadó-hivatalnál legalább 2 ft. értékig történt megrendelés bérmentve küldetik meg.

Lótulajdonosoknak fontos.

Szakavatottak részrehajlatlan ítélete egy korszerű készítmény felett legbizto- sabb kezeség arra nézve, hogy annak szilárd belbecse és csaliatlan hathatósága elismertessék. — Egy ily kedvező bírálatnak tagadhatlanul, — az Ó Felsége I-ső Ferencz József császár által egy kizárólagos szabadalommal kitüntetett Kwizda-féle üditő-nevü ürdend — lovak számára. A „Sport” szaklap a futtatás, vadászat és és lovaszat terén f. évi május 26-ki számában az üditő-nevü felett következőleg nyilatkozik:

Említett folyadék használata minden alkalommal, nem csak mint fentartó, hanem mint gyógyír, hol arról van szó, hogy hűtőleg s erősítőleg hasson — ajánl- ható. A lovak szerleletti megöröklötésénél higitott üditő-nevüli mosás rendeltetik, mely főkép a lovak előrészen, a vállaktól a térdig s a vesereszeken terjedjen el. — Ivhu- sat. daganatoknál, burgatók, melyek folytonos nedvességben s mindig fri- sen tartandók — használandók. — Csiszós fájdalomknál, belbőrszélésre a higitlan üditő-nevü sokkal alkalmasabb. Az üditő-nevünek consequens és figyelmes alkalm- zásán legtöbb esetben megbeszélhetlen eredményvel jár, — minél fogva annak épen ugy mint az ugynevezett Arnica-nak és körömköncsnek soha egy istállóból sem volna szabad hiányoznia.

A cs. kir. szab. üditő-nevü-öl a következő bizományos uraknál léteznek raktárak:

PESTEN: Török József gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz. a.

Továbbá:

B.-Gyarmaton: Omaszta F. — **Brezsóbányán:** Gállner E. — **Debreczen- ben:** Bigaio J. — **Csaktornán:** Krusz A. — **Detján:** Braunmüller J. — **Déva:** Lengye J. — **D. Földáron:** Nádhera P. — **Eperjesen:** Zsombery. — **Eszéken:** Deszati. — **Esztergomban:** Bierbrauer J. C. — **Gyöngyösön:** Kocianovich J. — **Győrött:** Lehner F. — **Isperezen:** Flamm J. — **Kassán:** Novelly A. — **Kapos- várt:** Kohn J. — **Késmárkon:** Genersich. — **Kolozsvárt:** Wolf J., Karavasy J. — **Komáromban:** Czigler A. és fia. — **Lugoson:** Kronetter F. — **Marczalliban:** Istl özv. — **Miskolczon:** Spuller J. A. — **Nagy-Béskerekén:** Haidgger, Deutsch testvérek. — **Nagy-Kanizsán:** Fesselhoffer és Rosenfeld. — **Nagyszombatban:** Smekal és fia. — **N.-Váradon:** Jányk A. — **Pakson:** Florián J. — **Papán:** Beer- müller W. — **Pozsonyban:** Schertz F. és Hackenberger testv. — **Pécs:** Kiságy és fia. — **R.-Szombatban:** Hamsliar A. — **Rosnyón:** Poós J. J. — **Szabadkán:** Sztójtovits D. — **Szegszárdon:** Hutter A. — **Szilcséken:** Dietrich A. — **Szol- nokon:** Scheffitsk. Horánszky Istv. — **Székesfehérvárt:** Kovács P. és Lögmann A. — **Sopronban:** Müller és Mezey. — **Trencsenben:** Weisz L. — **Teplíczen:** Weisz L. — **Váradon:** Halter F. — **Verőczen:** Bész J. K. — **Veszpremben:** Tuszkau M. — **Zágrádban:** Mihics Gr. — **Zala-Egerszegen:** Hulinszky A.

Egy palack ára 1 ft. 40 kr. E) 1869 (1-3)

Két palacknál kevesebb nem küldhető, a pakolásért 30 kr. számítatik.

Pest, október 21-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csapán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokk illetoleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábozott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba; háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Hamburg és Altonában; Haasenstejn és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 ujkr.

De Moustier marquis.

Nagy figyelmet ébresztett a diplomaii világban azon esemény, midőn Napoleon császár szeptember elején Drouyn de Lhuys régi külügyminiszterét elbocsátván, helyébe De Moustier marquist nevezte ki.

Maga a kinevezés más időkben nem birt volna nagy fontossággal — mert hiszen a miniszterek gyakori változásához már ré- gen hozzá kellett szoknunk, midőn De Mous- tier 1833 óta már tizenkettedik külügyi- minisztere Franciaországnak. A kinevezés azért volt nagyobb jelentőségű, mert a ki- nevezett miniszter személyével nagyobb politikai viszonyok vannak szoros összeköt- tetésben. Épen azon perczen, midőn az u. n. „keleti kérdés” egész kiterjedésében fe- nyegetőleg kezdé föl- emelni fejét, akkor szó- lita elő Napoleon a ke- leti ügyekben legjárta- sabb diplomatáját, Fran- cziaországának sok év óta konstantinápolyi kö- vetét, a külügyek vez- tetésére. De Moustier marquis azon hirben áll, hogy alaposan képzett, büszke és kemény nyak u diplomata, s e tulajdo- noknál fogva már előre is gyanyitják Francia- ország magatartását a muszkák által újra fel- zavart keleti kérdés le- folyása körül.

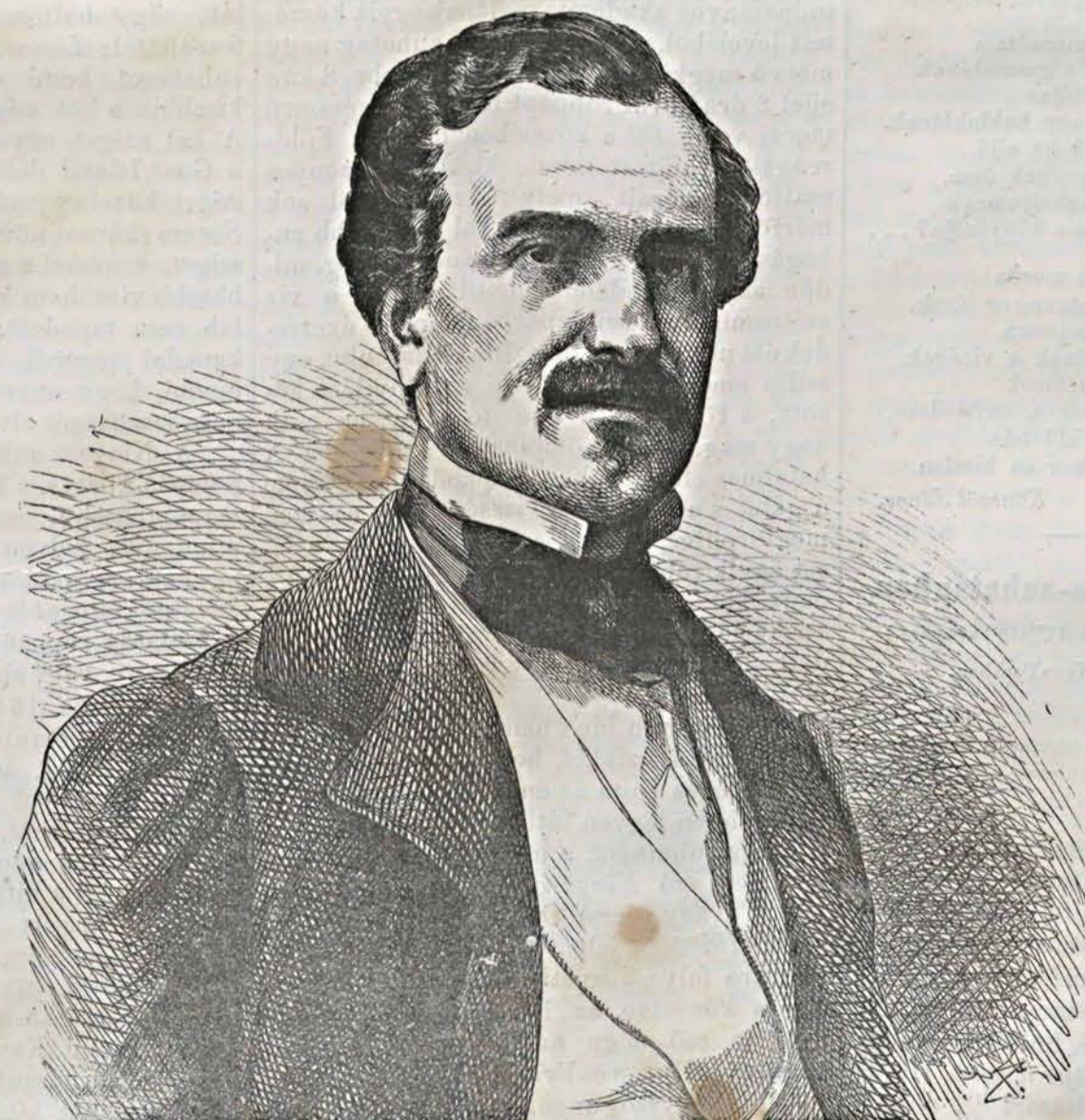
De Moustier marquis egy régi és előkelő fran- czia család tagja; több előde a mult században szintén a diplomaii pá- lyán szerepelt. Született 1817. aug. 23-kán s e szerint a még nem 50 éves férfiu a diploma- ták újabb nemzedékéhez tartozik. 1843-ban egy Merode-családbeli gróf- hölgyet vevén nőül ez által mind a pápa kor- rábbi hadügyministe- rével, Merode gróffal, mind a híres és buzgó

katholikus Montalembert gróffal rokonsági viszonyba jutott. — Családi összeköttetése- nél fogva már fiatal korában, a nélkül hogy még valami nagy tehetséget s hivatást tanu- sitott volna, a diplomaii pályára lépett. Fo- koként annyira vitte, hogy elébb mint kö- vet, később mint nagykövet Berlinben, s közelebb ugyanily minőségben Konstanti- nápolyban képviselte Franciaország érde- keit. Napoleon császár szemében egyik leg- ajánlóbb tulajdonsága volt De Moustier marquisnak há ragaszkodása a császárhoz, oly tulajdonság, melyet a Tuilleries palotájában minden más tehetségnél többre becsülnek. Különbön Moustier legújabb kinevezte-

tésének okairól és horderejéről sokat okos- kodtak a külföldi lapok. Némelyek szerint Drouyn visszalépéséhez azon ok is járult, hogy ezen miniszter nem igen osztja Napo- leon császár nézeteit a római kérdés meg- oldását illetoleg, miután Drouyn azon diplo- maták közé tartozik, kik a szent szék füg- getlenségét s a pápa világi hatalmának fenntartását buzgón pártolják. Azt hiszik, hogy e tekintetben az új külügyminiszter nézetei inkább megegyeznek Napoleon szán- dékaival.

Legnagyobb meglepéssel Berlinben fogadták Moustier kinevezését. A marquis ugyanis, mint említettük, 1853-tól 1860-ig

Franciaország képvisel- lője volt a berlini ud- varnál s itt igen jó emlékekben áll, ismert egyéniség. A miniszter- változást ugy magya- rázták itt, mint a Fran- cziaországban létező po- rosos-ellenes hangulat- nak kellos csafolatát; ugy — k azt, mint a Drouyn által képviselt osztrák rokonszenv s az Ausztriával való szö- vetekezés meghiusultát; végre erélyes tiltá- kozást láttak benne azon dicsőség-szomjas francia vágyak ellen, melyek nem szűnnek meg a régi rajnai há- tárok visszahódítására serkenteni a közvéle- ményt. Szóval, az új miniszter kinevezését Poroszországra és a né- met viszonyok megal- kulására nézve örven- detes eseményként üd- vöztölték, s egyszerre megszűnt az északi né- metek minden aggodal- ma, melyet az iránt táp- láltak, hogy Napoleon császár a legújabb had- járat által mintegy rö- g-tönözve teremtett új vi- szonyokat elismerni vo-

DE MOUSTIER MARQUIS.